

RUOVESI

TULE TUTUSTUMAAN!

NÄE JA KOE

RUOVEDEN MAISEMA
RUNEBERGIN PUISTO
RUOVEDEN KIRKKOMAA
KOTISEUTUMUSEO
RUNEBERGIN LÄHDE
LAIVARANTA

MATKAILUINFO PALVELEE

Viljamakasiini, Ruovedentie 5, Ruovesi
matkailu@ruovesi.fi | 044 787 1388
visitruovesi.fi
ruovesipalvelee.fi

Maisemareitti

- Ravintola
- Kahvila
- Jäätelökioski
- Hotelli
- Lahjavarakauppa
- Näyttely
- Elintarvikeliike
Sekatavara kauppa
- Tankkauspiste
- Vierasvenesatama
- Camping
- Mökkivuokraus
- Piknik-pöytä
- Kierrätyspiste
- Bussipysäkki
- Parkkipaikka
- taksiruovesi.fi

Huomioithan, että kartta ei ole mittakaavassa.

MAJOITUS, RAVINTOLAT JA KAHVILAT

- 1 Laivaravintola Katrina
- 2 Ravintola Styrppuuri
- 3 Lounasravintola Hulda
- 4 Pizzeria Engiz
- 5 Kiinalainen ravintola Fenni
- 6 Kukkapaikka ja kahvila Scanburger
- 7 Vinhan Kirjakauppa
- 8 Kahvila ja suoramyyntipiste Vuokontori
- 9 Ravintola ja hotelli Kantakievari
- 10 Rantamakasiini
- 11 Cäfee Kruunu ja posti
- 12 Pihlapiirtti

PALVELUT JA KAUPAT

- 13 Ruoveden Apteekki
- 14 OP ja pankkiautomaatti, sähköauton latauspiste
- 7 Vinhan kirjakauppa
- 15 Kaunistylä Pop Up Shop
- 10 Rantamakasiini ja satamatoimisto
- 16 K-Market Ruovesi
- 17 S-Market ja Alko
- 18 Sekatavara kauppa Anita Viljanmaa
- 19 Tarvikekeskus
- 20 Kulttuuriparantola, näyttelytila, Amanda työpaja
- 21 Viljamakasiini, näyttelytila ja matkailuinfo

LAIVARANTA

- Ruoveden vierasvenesatama
visitruovesi.fi
- Satamatoimisto
  - WC, suihkut, vesipiste
  - Septityhjennys
  - Kierrätyspiste
  - Tankkauspiste
  - Beach Volley, minigolf, padel
  - Kiipeilyteline, leikkipaikka
  - Frisbeegolf

LEIRINTÄALUE

- ruovesicamping.fi
044 241 4520
- Mökkivuokraus/Camping
  - Caravan-alue
  - Kahvila/Take away ruoka
  - Uimaranta

Katso kaikki kaupat ja palvelut
ruovesipalvelee.fi

LIIKUNTAPUISTO

- ruovesi.fi
044 787 1373
- Urheilukenttä
  - Frisbeegolf
  - Lähiliikuntapuisto
  - Pururata
  - Pumptrack
  - Tenniskenttä
  - Monipeliareena
  - Ulkokuntosali

RUOVEDEN KIRKONKYLÄ

Ruoveden kirkonkylän maisema rajautuu Näsijärven rantaan, peltöjen kehystämään Pappilanlahteen ja taustalla kohoavaan Parantolan harjuun. Kirkonkylän halki kulkeva pääväylä Ruovedentie on alkuaan 1600-luvulla perustettu Pohjanmaan tie. Kylä muodostui kantatila Ritoniemen maille, ja kasvoi sen ympärille. Ruovedellä keskustaa uudistettiin 1960–70-luvuilla vanhaa purkamalla ja rakentamalla nykyaikaisia liiketiloja. Alkuperäistä rakennuskantaa on kuitenkin säilynyt kirkonkylän eri puolilla.

RUOVEDEN MAISEMA

Parantolanharjulta (vesitorninmäeltä) avautuu mahtavat näköalat alla lepääviin peltomaisemiin ja sinisenä läikkyviin vesiin, joiden keskeltä nousevat saaret ja taustalla järven takana piirtyy metsien valtakunta aina horisonttiin asti.

Ruoveden maisema on innoittanut lukuisia kuvataiteilijoita eri aikakausina. Ruovedellä työskennelleitä tai sieltä inspiroitua hakeneita tunnettuja taiteilijoita ovat mm. Gabriel Engberg, Akseli Gallen-Kallela ja ystävänsä Louis Sparre, Hugo Simberg sekä Elga Sesemann. Muroleesta tuli tärkeä tukikohta siellä lähes kuusikymmentä kesää viettäneelle Ellen Thesleffille.

Kuvataiteen lisäksi Ruovesi on innoittanut kirjailijoita, runoilijoita sekä muusikoita. Jean Sibelius vietti kesän 1893 Pekkalen vanhalla koululla viimeistellen Karelia-sarjaa ja säveltämällä Tuonelan joutsenen, joka tosin sai lopullisen versionsa vasta vuonna 1900.

Nauti maisemista läpi harjun seuraamalla polkua, joka laskeutuu alas kunnan vanhan paloaseman kohdalta.

RUOVEDEN KIRKKOMAA

Kirkonrakentaja Matti Åkerblomin johdolla rakennettu, ja Ruotsin silloisen kuningattaren mukaan nimetty **Sofia Magdalenan kirkko** on valmistunut vuonna 1778. Antti Piimäsen suunnittelema kellotapuli on valmistunut jo vuonna 1772. Vuoden 1905 suuressa remontissa kirkkoon lisättiin lämmitys. Samalla sisäosat kunnostettiin ja maalattiin uudestaan. Värimestarina toimi Akseli Gallen-Kallela.

Tuuhoson lahkon iso **kirkkovene Eeva** sijaitsee omissa koppelissaan hautausmaalla. Suurimpina kirkkopyhinä Eeva kuljetti jopa 100 henkeä. Vene siirrettiin kirkkotarhaan Tuuhosen kylästä jo vuonna 1923. Ruoveden seudun kirkkoveneiden kulta-aika sijoittuu 1800-luvun puoliväliin – sen jälkeen alkoi veneiden käyttö vähetä tiestön paranemisen ja laivaliikenteen alkamisen vuoksi.

Kirkkoa ympäröi kiviäitä, joka on vanhimmilta osiltaan 1700-luvulta. **Hautausmaalla** sijaitsee Pekkalen kartanon omistajasuvun hautakappeli, jonka suvun kantaisä Petter Johan Austrell sai rakennuttaa kiitoksena kirkkorakennuksen merkittävästä rahoittamisesta. Keltaiseen mausoleumiin on haudattu Pekkalen isännistä myös oman aikansa kuntavaikuttaja Alexander Aminoff (1865–1918). Hän rakennutti ja lahjoitti vuonna 1909 valmistuneen keuhkotautiparantolan Ruoveden kunnalle. Arkkitehti Lars Sonckin suunnittelema viehättävä hirsirakennus Parantolan harjulla on yhä aktiivisessa käytössä.

Ruoveden vaivaiskko keräsi rahaa diakonissan polttopuihin.

RITONIEMI JA RUNEBERG

Runebergin puisto valmistui kesällä 2019 muistuttamaan kansallisuusihtämää ja Ruoveden kohtaamisesta hänen uransa alkuvaiheesta. **Johan Ludvig Runeberg** toimi kotiopettajana Ritoniemen kartanossa 1825–1826. Täällä hän tutustui aliupseeriston sotilas Adolf Fredrik Pelanderiin, ja juttutuokiot vanhuksen kanssa innoittivat Runebergia myöhemmin kirjoittamaan Värikki Stoolin tarinat.

Ritoniemi tunnetaan jo vuodesta 1562, ja tila mainitaan vuosisatojen varrella mm. käräjänpito-paikkana, nimismiehen virkatalona sekä kievarina 1720–30-luvuilla.

Ritoniemen kartanon päärakennuksen vanhin osa on 1700-luvulta, siipiosat korotettiin kaksikerroksisiksi 1852. **Punaisen tuparakennuksen** seinällä on Runebergin muistolaatta. Kirkon ympärillä aivan Ruoveden keskustassa on säilynyt runsaasti avointa maisematilaa ja peltöjä, jotka kuuluvat yhä Ritoniemen tilaan. Rakennukset ovat yksityisaluetta ja edelleen suvun käytössä.

VINHAN KIRJAKAUPPA

Kylänraitin nähtävyys, **Vinhan Kirjakauppa** on toiminut Ruovedellä 120 vuotta ja se on Suomen vanhimpia kirjakauppoja. Nykyinen, vanhaa kunnioittaen juuri remontoitu, kaunis hirsitalo on rakennettu vuonna 1931. Tätä ennen kirjakauppa toimi mm. Ritoniemen tuparakennuksessa.

Uudistuneen Vinhan toiminta on laajentunut ja sieltä löytyy kirjakauppa, antikvariaatti, taidegalleria, kahvila terasseineen ja majoitus- ja residenssihuoneita. Vinhassa järjestetään monenlaisia kulttuuri-tapahtumia läpi vuoden. Galleriassa on korkeatasoisia taidenäyttelyitä sekä suomalaisilta, että kansainvälisiltä taiteilijoilta.

LAIVARANTA

Ruoveden laivaranta tunnettiin ennen kirkkorantana, jonne aina sunnuntaiaamuisin saapuivat kymmenet kirkkoveneet tuomaan väkeä kirkkoon. Tältä ajalta on rannassa nähtävänä kaksi hirsistä **venekoppelia** ja **hirsinen nuottatalas**.

Aivan koppelin vierestä lähtee polku **Runebergin lähteelle**. Aikojen saatossa vakiintuneen tarinan mukaan runoilija sai sen äärellä innoituksen Lähteellä-runoonsa. Polun varrella on runotauluja, joita kulkija voi pysähtyä lukemaan, sekä nykytaideteos **Pilvi**.

Ruoveden laivaranta on tänään vilkas sisävesisatama, jonne poikkeaa yli satavuotias matkustajalaiva **Tarjanne** reitillään Tampereelta Virroille ja takaisin.

Laivarannassa on kahvila- ja ravintolapalveluita sekä useita vierasvenepaikkoja.

KOTISEUTUMUSEO

Ruoveden kotiseutumuseo sijaitsee korkealla harjulla aivan työväentalo **Sointulan** vieressä. Kotiseutumuseo on perustettu 1932 lääkintöneuvos Einar Palmelin aloitteesta. Museo kattaa jo useita eri rakennuksia ja yli tuhat esinettä.

Museo ajoittuu rakennuskantansa ja esineistönsä puolesta 1700–1800-luvun vaihteeseen ja edustaa pohjoishämäläistä talonpoikauskulttuuria.

Matkalla museonmäärälle voit ihaila v. 1915 valmistunutta **Ruoveden kunnantaloa**. Rakennuksen suunnitteli tamperelainen rakennusmestari Heikki Tiitola.

ELLEN THESLEFFIN MUROLE

Ellen Thesleff (1869–1954) vietti Muroleessa lähes 60 kesää vuodesta 1884 lähtien. Thesleffin toi alunperin Muroleeseen Alexander-isän työ- ja vesirakennushallituksen ylitirehtöörinä. Isän kuoltua äkillisesti 1892 Ellen asettui äitinsä ja sisartensa kanssa kanavaaareen hirsiseen rakennukseen. Siitä muodostui hänelle aikojen saatossa tärkeä tukikohta, villa Casa Bianca.

Muroleessa Ellen vietti vaatimatonta elämää yhdessä sisarensa keramiikkataiteilijana tunnetun Gerdan kanssa. Ellen maalasi ateljeessaan Casa Biancan yläkerrassa Muroleen maisemia. Toinen hänen lempimaalauspaikoistaan oli lähellä sijaitseva Kissasaari, minne Gerda soutu hänet aamuin, ja nouti takaisin päivällisaikaan.

Kuutamo-teoksessa näkyvä Kissasaari esiintyy useissa töissä vuosien varrella. Thesleffin koko tuotannon kenties tunnetuin teos on Muroleessa maalattu Kaiku, jonka mallina oli ruovesiläisen sahatyöläisen Vera-tytär.

Ellen Thesleff, *Kuutamo (Venematka)*, 1934 Maire Gullichsenin taidesäätien kokoelma, MG 0139 / Porin taidemuseo

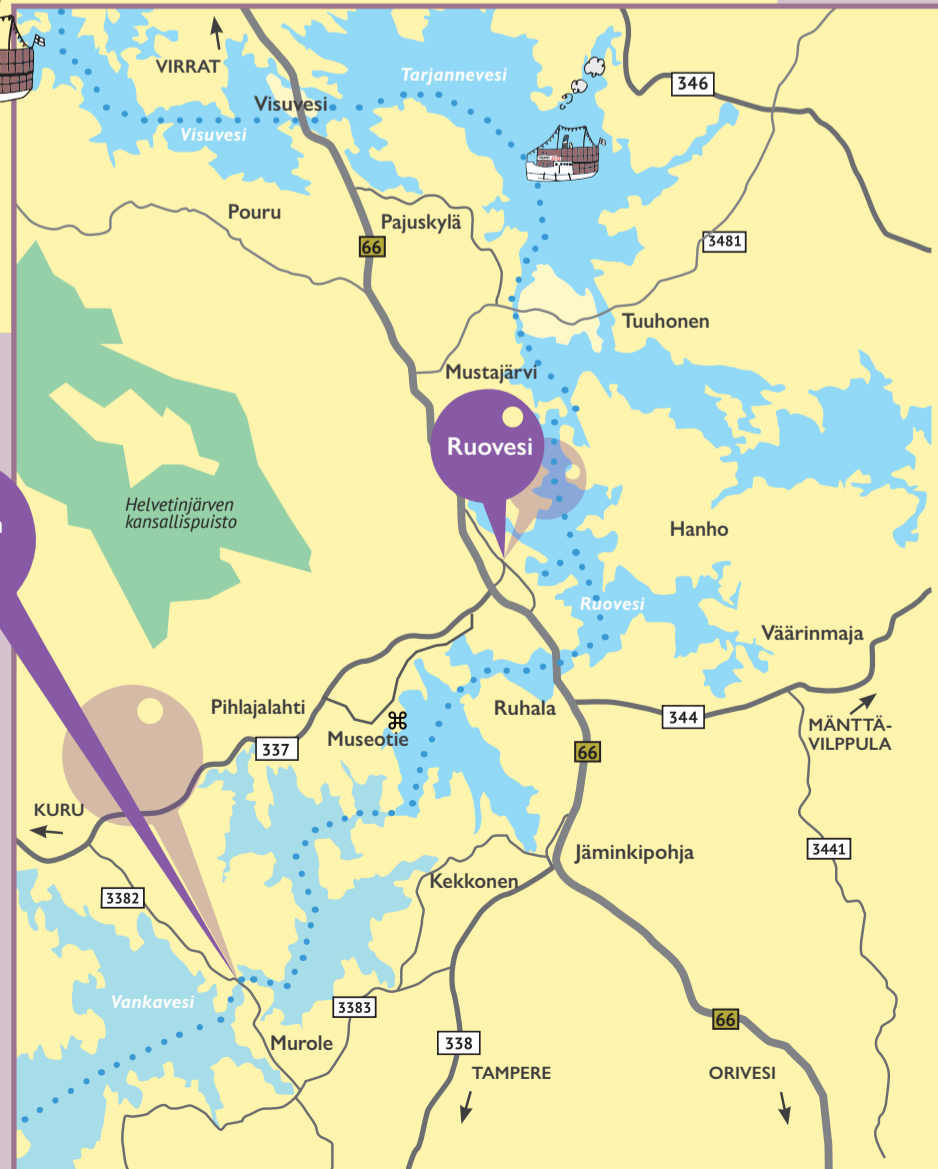
Impi Marjatan hauta

Akseli Gallen-Kallelan Ruoveden koti Kalela valmistui pääpiirteissään vuoden 1895 kuluessa. Tragedia iski taiteilijaperheeseen alkuvuodesta kun vain kolmivuotias Impi Marjatta kuoli kurkkumätään. Gallen-Kallela suunnitteli Marjatta-tyttärelleen hautamuistomerkin, mutta hautakiven toteutti vasta hänen poikansa Jorma Gallen-Kallela isänsä suunnitelman pohjalta.

Marjatan lisäksi hautamuistomerkinä on Jorman pienokaisena kuolleen pojnan nimi. Taiteellisesti lahjakas Jorma asui perheineen Kalelassa 1930-luvulla. Hän oli ensimmäinen Kalelassa kaatunut upseeri, ja hän lepää Ruoveden sankarihaudassa.

Akseli Gallen-Kallela
In memoriam Impi Marjatta Gallen, 1897
Kansallisgalleria

Toivotamme matkailijalle viihtyisiä ja mielenkiintoisia hetkiä Ruoveden maisemassa!